

DIRECTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
învoială

Unitatea

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Calea biruinței

(+) Atotputernicul ceartă pe care-l iubește și bate pe tot fiul pe care-l primește. Căile lui, cum spune prorocul, nefiind căile noastre și gândurile lui gândurile noastre. Noi căutăm mărirea, lui îi sunt dragi cei smeriți. Noi suntem akțiași după averi, el preferă sărăcia. Pe noi ne ispitește plăcerea, pe el îl încântă pătimirea. Ce de parte-i finalul Vinerii mari de visurile noastre mărturisite și nemărturisite!

Și totuși numai calea Calvarului duce la izbăvire și biruință deplină. „Din Cruce, prin Cruce, și pentru Cruce este toată bunătatea, sfințenia și iubirea ce există în lume” vorba Preasf. Alexandru al Maramureșului. În noianul de lumină ce se desprinde de pe înălțimile Golgothei ni-se învederează atât de deslușit adevărul că Jertfa Crucii este izvorul a toată sfințirea din biserică Domnului. Tragedia de pe dâmbul Căpăținei a odrăslit harul ce ni-se dă prin sfințele taine, se păstrează și sporește prin rugăciuni, înfrânări și faptele milosteniei. „Zelul apostolilor, — cum cetim în aceeași Pastorală de Postul mare a numitului Înalt Ierarh, — tăria mucenicilor, constanța mărturisitorilor, curățenia fecioarelor, se hrănesc toate deopotrivă din sângele vărsat pe lemnul sf. Crucii. Toate bunătățile și dulcele, toate mângâierile și bucuriile de cari se poate face partaș un suflet creștin, până sus de tot la darurile și scutințele negrăite de cari s'a împărțit preesfânta Fecioară, mărita noastră Apărătoare, toate sunt prețul jertfei neprețuite a Crucii”. Adevărat e cuvântul, și vrednic de toată primirea: adânc nemăsurat de daruri este Crucea. Și nu-i filosofie ca filosofia ei.

Cu privirile ațintite la cel Răstignit să ne lăsăm pătrunși de sugestiva remarcă a celui Înviat: Au nu se cădea să pătimească acestea Hristos și (așa) să între întru mărirea sa? Și poruncă să dăm minții și inimii să se truduască a fi în suferințe și năcazuri asemenea Capului mistic, a cărui mădulare suntem, datorință având să plinim lipsa năcazurilor lui în trupul nostru pentru trupul lui care este biserică, după puternica expresie a sf. Pavel. Lovarși avem într'asta pe toți sfinții, fără excepție. De au spus-o, de n'au spus-o, toți au fost îndrăgostiți în Cruce. Toți au văzut în suferințe semnele alegerii. Mai lămurit și mai puțin lămurit, în toate rugile tuturor se cuprinde dorul sf. Tereza Spaniola: Aut pati, aut mori! Dor sfânt și sfințitor.

Dor totdeauna ascultat de cel Preatnalt. Așa că nu prea trebuie să alergăm după dureri, acelea venindu-ne sub formă și la vreme potrivită, după rânduiala dumnezeiască. Frați minci-noși, boale, eșecuri, uscăciune duhovnicească, lipsuri de tot felul, prigoane, frământări lăuntrice, pagube, căseni răi, vecini haini, curente sociale dujmănoase, turmă neascultătoare, vraști pricinuite în rândurile credincioșilor creduli de prorocii minci-noși: toate acestea, și altele, sunt totatătea unelte în mâna Îcădătorului pentru formarea de sfinți. — Și ce altă biruință mai strălucită poate cineva răvni?

Apostoli vechi și noi

Vorbe vrăjmașe — Icoana vremilor ce-au fost — Nădejdea zilei

de A. C. ALBINUS

I.

În zilele noastre, când stâlpii lumii vechi se clatină din temelii, când toate orândueile sociale de ieri par desnodate, când zorile unei lumini noi apar înroșite de flacăra prăpădu-lui gata să nimicească totul în cale, se impune întrebarea netă: Mai e nevoie de apostoli? Mai e nevoie de propovăduirea doctrinei lui Hristos? O doctrină veche, de aproape două mii de ani, nu este și ea demodată și anticată?

Tot mai tumultuoase sunt glasurile, care cer izgonirea religiei din sânul popoarelor civilizate. Și aiurea, și la noi în țară. Unii, mai îngăduitori, ca și conferențiarul de radio din București, care a vorbit, azi e săptămâna, despre comandamentele morale, admit că, deocamdată, având în vedere situația culturală a poporului nostru, e nevoie de morala religioasă. Dar și aceștia, firește, îl așează pe Hristos între Budha și Confucius „pe care imaginația popoarelor i-a apropiat de divinitate”. Alții, mai radicali, cer imediată și totală excludere a religiei din viața publică. Și nu numai corifeli curentelor subversive propagă idei de felul acesta, ci și bărbați care și-au asumat sarcina de a apăra ordinea socială existentă. Așa, de curând, din loc de înaltă răspundere s'a riscat afirmația: Preoții nu sunt slujbași esențiali ai țării!

Da, susțin adversarii religiei, creștinismul și-a avut rostul de mult, atunci când Hristos a chemat dintre pescarii Mării Ghensaretului pe Andrei și pe Ioan, pe Petru și pe Iacob, pe Filip și Bartolomeu, când a sculat dela vamă pe Matei, și pe aceștia și pe alții i-a făcut ucenici și apostoli, grăindu-le: „Mergând, învățați toate neamurile”. Pentru că atunci, toate neamurile pământului ședeau în întunec și în umbra morții. Și, a venit Lumina lumii, Hristos, și idolatria s'a prăbușit. Pentru că omenirea, atunci, tânjea înghețată în forme sociale nedrepte și nefirești: puțini liberi și privilegiați, și noroade nesfârșite de sclavi chinuți. Și a venit, ca un nou Prometeu, Hristos, ca să arunce focul dragostei cerești între oameni și să înfăptuiască cea mai mare revoluție, din câte cunoaște istoria, desființarea sclavajului. Da, a avut loc și rost munca apostolilor creștinismului, când națiunile europene de azi își trăiau copilăria, când blonzii Germani nu cunoșteau altă indevălnicire decât vânatul și pescuitul, când puhoiul neamurilor sălbatice a înnectat în barbarie imperiul și a amenințat cu nimicire toate comorile culturii antice. Atunci, a fost nevoie de apostolia sf. Martin de Tours și sf. Remigiu Francezilor, a sf. Patriciu al Irlan-

dezilor, a sf. Augustin al Englezilor, a sf. Bonifaciu al Germanilor, a sf. Ciril și Metodiu ai Slavilor, a sf. Nechita al Dacoromanilor.

Azi însă, nu. Națiunile europene, azi, sunt vrâstnice. Nu mai sunt copii. Nu mai au nevoie de basme. Cultura nu mai are nevoie de tutela bisericii. Tehnica modernă a subjugat natura, a cucerit Oceanele și văzduhul. Savanții au cercetat Universul, și n'au găsit nicăiri pe Dumnezeu creștinismului.

Dar, să nu ne înșelăm. Tehnica, fără religie, poate să pregătească un cataclism mondial, dar nu poate să clădească o lume mai bună și mai fericită. Cultura, adevărata cultură este, în esență, bunătate de inimă, noblețe a sufletului, dragoste de aproape. Virtuți emnamente creștine, doar cultura modernă e produsul religiei. Deci, de vom izgoni religiea din cultură, ce am făcut altceva, decât că i-am luat conținutul și i-am pregătit ruina? Știința modernă? Ori cât ar fi ea de modernă, nu poate să excludă pe Dumnezeu din Univers. Căci pe El îl vestesc picurul de rouă, munca albinei, nemărginirea Universului. „Cerurile spun mărirea lui Dumnezeu, și facerea mâinilor Lui o vestește tăria”. Dimpotrivă. Fiecare rezultat nou și pozitiv al științei moderne, fie din orice domeniu, confirmă adevărul creștin.

Fără religie? Nu vedem roadele curentului anticreștin? Nu vedem cum azi, când, pe urma invențiilor moderne, Pământul, vorba copiilor de școală din Anglia, a devenit un sat și frontierele dintre țări se dărâmă, se ridică un zid și mai reductabil decât cel de mai înainte: ura dintre clase; atunci, când omenirea începe să se prefacă într'o singură mare familie, sunt amenințate temelile vieții familiare? Nu vedem cum, în locul libertății, se făuresc lanțurile unei noi robii?

Lumea noastră modernă, sceptică și neliniștită, caută cu înfrigurare un izbăvitor, capabil s'o scoată din primejdii. Și nu va găsi, până când nu se va reîntoarce la Acela, care și-a întins brațele pe cruce, pentruca să îmbrățișeze la pieptul său toate neamurile pământului.

Avem nevoie și azi de doctrina lui Hristos. Și azi ne trebuiesc apostoli. Comandamentul Vechiului Testament: „Teme-te de Dumnezeu și cinstește pe preot”, e și azi în vigoare. Mântuitorul l-a modificat numai în ce privește partea întâia, schimbând frica cu dragostea: „Să iubești pe Domnul Dumnezeul tău”. A doua parte, însă, a lăsat-o intactă, adăugând îndatorirea de a asculta de apostolii creștinismului: „Celce ascultă de voi, de mine ascultă”.

Viădicul-mucenle Inochentie Micu comemorat la Roma. Favorizată și de o splendidă zi de primăvară, colonia română din Cetatea Eternă, a sărbătorit cu multă pietate Duminică, în 13 Martie c., pe întemeietorul Blajului românesc și deșteptătorul conștiinței naționale, pe Inochentie Micu-Klein.

La sf. liturgie, precum și la parastasul slujit de p. *Emil Joga* în biserica română unită a luat parte lume multă și aleasă. „Osservatore Romano” din 17 Martie c. notează pe Excel. Sa Nic. Comnen, ministrul României pe lângă Vatican; dr. Broșu, consilier de Legație; admiralul Spiropol cu Doamna; ducele Cesare de Rivera cu Doamna; Principesa Orsini Ratto; Consulul general de Honduras cu Doamna; atașatul militar al României la Roma cu Doamna; p. canonic Bălan; dr. Cuclureanu cu Doamna „ed altri moltissimi” cum scrie numitul ziar. Răspunsurile liturgice le-a dat corul de sub conducerea d. prof. Virgil Duca.

Icoana celui mai înflăcărat și mai îndrăzneț suflet românesc, din vâpăle cărui s'a aprins focul sacru, la lumina cărui am aflat și am făcut drumul spre mântuirea din robia celui străin, sfântă datorință avem, în zilele acestea de nouă urgie, s'o ridicăm sus și tare în văzul tuturor. Ca să se rușineze celce ne cobese nouă rele și să prindă nouă curaj toți al noștri.

Nouii brazde în Agrul din Aiud. Vorba ceea: Românul l-e greu să se apuce de-un lucru, că de lăsat să lasă el repede, nu-i făcută pentru membrii Agrului nostru din citadela calvinismului maghiar ardelean. Frumoasa ceată de entușiști strânși în jurul d. *Dr. Victor Fodor* continuă să se adune Duminică de Duminică să asculte conferențele intelectuale locale ce cu drag se angajază să lămuriască, pe înțelesul și spre folosul tuturor, câte o chestie de interes apologetic, moral ori social.

Duminica trecută s'a făcut o mică aba-

tere în ce privește conferențiarul, cinstea aceasta revenindu-i cuiva din afară: Redactorul nostru, p. *Dumitru Neda*. Ascultat cu mult interes până la sfârșit, vorbitorul și-a desfășurat în fața unei numeroase asistențe tema abordată: Virtutea dreptății creștine și deseale păcătuirii împotriva ei.

Ideile lansate de conferențiarul străin s'au integrat, nu se poate mai bine, în ansamblul celor sămănate cu atâta stăruință de d. *Dr. Fodor* și inimoșii Dsale colaboratori: p. *O. Lupeanu*, p. *Păstrav*, d. *O. Hulea* și ceilalți toți căți muncesc în același ogor, mânați de același gând. — Cu Dumnezeu, înainte!

Să mai nădăjduim?

Ministerul cultelor ne trimite vorbă de îmbărbătare. Să nu pierdem nădejdea, că plățile vor veni. Iată solia ministerului, din 17 Martie, No. 40.153/4329:

»Domnule Director, La articolul «Până când?» publicat în No. 10 din 5 Martie a. c. al ziarului Dvs., avem onoare a Vă face cunoscut că în urma intervenției noastre la Ministerul de Finanțe am primit asigurări că s'au luat toate măsurile ca salariile clerului să fie plătite la timp.

»Dvs. știți foarte bine de altfel că în împrejurările actuale Statul numai cu mare greutate poate încasa dările, din care cauză la rândul său nu a putut plăti la timp salariile nu numai ale clerului, ci și ale altor categorii de funcționari.

»Repetăm că în urma intervenției noastre, Ministerul de Finanțe a luat măsuri ca salariile clerului să fie plătite la timp.

Preoțimea noastră se va bucura de acest cuvânt. Va avea în el o dovadă, că ministerul cultelor face stăruinți laudabile pentru achitarea salariilor clerului. — Lucru pe care, de altfel, nu l-am contestat nici noi.

Am atacat guvernul. Și am avut dreptate dureros de întemelat: nu există tagmă care să fi fost batjocorită ca preoțimea. Și dacă vorba noastră a fost uneori grea, să nu se uite că ea totuși nu a fost decât un ehou slab al durerii și mâhnirii drepte a preoțimii chinuite de foame.

Dacă am găsit vină și în activitatea ministerului cultelor, ea a fost cu totul alta, și anume: stăpânește în el un duh potrivit, nu cultelor în general, ci bisericii noastre unite. Dovada am avut-o la alcătuirea bugetului și o avem acum, cu cele 30 milioane cari trebuie să ni-se dea pentru a se face egale salariile preoților noștri cu cele ale fraților ortodocși. Deși consiliul de miniștri a hotărât, deși ministerul finanțelor a dat îndrumări în cauză, „Vestitorul” din Oradea (No. 5—6) are informațiuni pozitive că la culte s'a făcut altă socoteală și altă combinație. Urmarea: deși toți funcționarii au primit salariile cel puțin pe Ianuarie, noi nu avem încă nici instrucțiunile pentru întocmirea statelor de plată la salariile rectificate după dreptate. — Am fi nespus de veseli dacă ministerul ne-ar arăta, că nu-i vinovat de această stare de lucruri și vom fi cei dintâi cari îi vom cere iertare pentru vorbele grele pe cari a trebuit să le întrebuițăm la adresa lui și a celor răspunzători de întârzierile insuportabile, cari nu mai vreau să aibă sfârșit.

Și mai mare bucurie va stârni asigurarea din urmă: „ministerul de finanțe a luat măsuri ca salariile clerului să fie plătite la timp”. — Dacă se va întâmpla această minune, nu vom mai avea nici un cuvânt rău nici la adresa guvernului. Ne mulțumim cu mai puțin chiar să ni-se plătească, dacă nu la timp, cel puțin nu cu întârzieri mai mari decât altor funcționari. Atâta am cerut totdeauna și nimic mai mult. Fără rezultat însă. Pentru că nu este tagmă de funcționari care să nu fie plătită din Iulie 1931, cum e preoțimea noastră.

Tare ne temem însă că minunea nu se va întâmpla nici astăzi. Experiența de până acum, cel puțin, ne dă drept să nu legăm nădejdi exagerate de vorbele frumoase ale cinstitei cărmuirii. — Fiindcă noi avem nevoie urgentă și ardentă, de salarii, nu de vorbă dulce! — Așteptăm faptele!

Foița „Unirii”

Tara de peste veac

poezii de NICHIFOR CRAINIC

de Gh. I. Biriș

Dacă sentimentul de adorație religioasă, în „Darurile pământului”, îl purta pe poet spre vremi patriarhale, când Dumnezeuia grăia prin jar de ruguri și îndrepta sufletele spre 'nalturi, se desprindea totuși din poezia lui crunta dezolare a speranțelor frante, ce înfloreau rugă aspră:

Indură-te, o Doamne, că tu ești bun și știi
Ce dureros e golul sub bolțile pustii,
Când totu-i stins, iar stropii căzuți din facle par
Că-s inimi împietrite în van pe-al tău altar.
(Lumânările)

În noul volum de poezii: *Tara de peste veac*, poetul își îndreaptă privirile sufletului spre zăriștele nelămurite ale țării de peste veac, ale împărăției de dincolo de timp, spre care mormântul, poartă neagră cu surâsul eternității încrustat în stâlpi de humă, ne așteaptă pe fiecare. E o ascensiune spre spiritualizare, în care neliniștea rodește chinuitoare întrebări fără răspuns. E o trăire în duh, modelând conturul celui nostru tiparului orânduit de Dumnezeu, purificare a imaginii interioare, intime, spre desăvârșire. Poetul subtilizează credința naivă, nutrită din însuș fondul imaginației populare în care abstractul se plasticizează, în fior mistic, extremurător.

Pentru a ne da iluzia pășirii în țara de dincolo de veac, se caută momentele de sfârșit de viață, de înfrângere a materiei, cari sugerează stări de suflet vagi, întrebătoare, de început de drum fără întoarcere:

Spre țara lui Lerui-Ler
Năzuesc un colț de cer.
De-oiu găsi, de n'oiu găsi
Nimenea nu poate ști —
Singur Lerui-Ler.

E o neliniște, totuși cu refuzul negării, o nelcredere ce naște nemărginită tristeță a necunoscutului. Și această nedumerire, prin îndoiala și problematica ei, este antiteticească creștinismului, dogmatic. De aceea în poezia dlui Nichifor Crainic găsim rezonanța unui păgânism atavic.

»Noul Adam» e un învingător în căderea sa. El se înalță prin iubirea durerii și durerea trudei. Nu plânge Edenul pierdut pentru că:

... acel nemăsurat și veșnic bine
Mai tare ca osânda ne durea...
(Paradis)

Și dacă nemurirea i-a fost răpită, cunună veștedă pentru sufletul păcătuit, bucurându-se doar de „floarea de-o clipită”:

... clipa mea e cupa 'n care 'ncap
Voință, trudă, vis și libertate
În care secea vieții mi-o adap.
(Trudă)

Nu știu ce curioasă amintire mă face să cred că Adamul poetului N. Crainic ar fi un om din pălcurile de preafiericiți din paradisul pământesc al povestirii lui Th. Dostoiewsky: *Vizul unui om ridicul*... Căzuți prin răutatea

unuia, oamenii „învățară să iubească minciuna și să înțeleagă frumuseța. Ei își îndumnezeiește dorințele, le construiește temple, îngenunchiază în fața propriilor lor idei, în fața idolului dorinței lor și, încredințați că e nerealizabil visul lor, îl adorau cu lacrimi și mătanii. Însă unul dintre ei ar fi găsit fericirea lor pierdută dacă le-ar fi arătat-o și i-ar fi întrebat: „Voi să fiți din nou cum ați fost?, ei ar fi răspuns: »Nu!...» Fie, suntem mincinoși, răi, nedrepti. Știm astea și le deplângem. Ne pedepsim mai aspru poate de cum ar face-o judecătorii milostivi căruii îi nesocotim numele. Însă știința este superioară senzațiilor. Conștiința de viață prețuiește mai mult ca viața... Pădăscult versurile de puternică mireasmă al poetului:

E 'nveninat pământul de păcate;
Dar numai astăzi în amarul lui,
Îți gust nemărginita bunătate...

căci fapta omului, în care Dumnezeu tănuiește elipa creației, e luciul în care se răsfrânge lumina Paradisului.

Fărămă din Divinitate, noi închidem crugul strâmt al sufletului nostru pe Dumnezeu însuș. Stăpân pe macrocosmos, El e stăpân și parte pe lumea mică, dar atât de profundă, ființei noastre:

Și simt că rugăciunea e, Doamne, o dovadă
Că tu te 'nalti din mine ca seva 'n mlada.
(Rugăciunea)

Fără tihnă noi ne străduim să concepem divinitatea, dar perspicacitatea noastră rămâne steapă. Conceptul rațional ne împiedecă să simțim pe Dumnezeu. De aceea ruga poetului

Sora Angela dela Cruce. Lin și senin, cum a trăit așa s'a și stâns, în zorii zilei de 3 Martie c., la Sevilla, în faima sfințeniei, călugărița cunoscută în tot orașul sub numele de „Maica Angelica“. Patru zile cât a stat pe catafalc, s'a tot perindat lumea să-i deie ultimele onoruri, — lucru făcut de însuși primarul orașului care n'a pregetat să-și îndeplinească această datorință creștinească în pofida gripei ce altfel îl ținea la pat. Consiliul comunal a votat cu umanitate (inclusive socialistii și extremiștii) chiar în ziua înmormântării, ca strada în care se află casa-mamă a „Surorilor Crucii“ de aci încolo să nu se mai numiască Alcázares, ci strada Sora Angela dela Cruce.

De numele acestei umile și sfinte călugărițe se leagă adevărat o faptă mare, de ordin public: a întemeiat în 1875 o nouă congregație de călugărițe, numite „Surorile Crucii“. Regula de viață a surorilor acestora este extrem de austeră: posturi, ajunuri, cazne cu nemiluita; foarte puțin somn, și acela pe scândura goală; asistența bolnavilor săraci (adesea stau la căpătâiul câte unui sărman bolnav, nemâncate-nebeute, 12 ore în șir); sărăcie desăvârșită, urmând cu strictețe statul Evangheliei. Recunoștința multimilor față de ele s'a dovedit în răsturnările din Maiu trecut: de casele lor nime nu s'a atins.

Surorii Angela i-se atribue multe minuni Biserica, sigur, se va ocupa odată cu ele. Fapt e că se bucura de o stimă excepțională. Preoți, prelați, și notabilități mirenești îi cereau sfatul în dubiile lor. Încetăm și remarcă ziarelor, întărită de altfel de medicii Rovov, Regli și Agea, că a patra zi dela moarte rămășițele pământeste ale surorii Angela nu dădeau nici un miros cadaveric. Toate mădularele și-au păstrat perfecta flexibilitate, ca și când ar fi fost vorba de-un trup viu. — Infirma et egenamundi elementa elegit Deus, ut confundat fortia.

vrea părăsirea gândirii discursive ca, intuitiv, să-l găsiască. Lăpădarea leșului nevolnic, ce împiedecă înălțarea spre cerul de azur al credinții:

Îngăduie-mi stingerea unui copac,
În gânduri, ca el în frunziș, să mă 'mbrac:
Cunună de flăcări arzând în prăpăd...
Și în vreme ce pruncii veni-vor încoace
Cu flăcări din gândul căsūt să se joace,
Eu, creștet gol pe albastrul înalt,
Să re'nmuguresc pentru veacul cellalt.
(Rugă de toamnă)

Desmărginire senină spre țara împăcărilor eterne, în care sufletul, „pasere albă“, să se resfețe în lumina cea deapurarea vie... Dacă în „Șesuri natale“ găsim o însuflețire a naturii în sensul unui panteism imbinat cu substanța noastră etnică, în *Țara de peste veac* natura însăși devine simbol al curgerii spre nemărginire, vremelnicia clipei fiind semnul „marei treceri“...

Și pleacă iarăși norii ca floarea de salcâm:
Corăbii încărcate pentru cellalt tărâm.
(Molimă)

Câteva viguroase pasteluri, ca admirabilul *Cântec de munte*, *Țgheab* și *Reculegere*, iar în vecinătatea lor poezii ca: *Trup de fum* și *Cântec tragic* întregesc complexul volumului, ca o înfiorare mulcomă de împăciuire pe drumul prelungit în infinit...

E o diminuare a elanului vital și de aceea versurile sunt scurte, vibrând în tonalitatea discretă a sfârșitului, însă cu dedesupturi de sfâșietoare durere în albia neliniștitoare taine. Întrebări noi se trezesc în sufletul nostru, cari împiedecă bucuria cerului înalt. Și din acest fond de neliniște mistică și poetică a luat ființă *Țara de peste veac*...

Călăi titrați. Tăciunarii puși în solda necredinței lucrează uniform pretutindenea sub soare. În posesiunea unui bagaj de neadevăruri sfruntate și de semi-adevăruri „savant“ aranjate, atacă, cu îndrăzneală de apași, principiile credinței și ale moralei bazate pe ea. În America tot așa de dihalu ca la — Cluj. De pe tribune improvizate, ca dela catedre de școală primară, secundară ori de universitate. Rasa nu importă. Principalul e să ruineze cât numai se poate.

Atelismul american și-a aruncat mai nou ochii cu tot deadinsul pe tineretul universitar al Negrilor. Căpetenia atelștilor americani, Clarence Darrow, a ținut, în consecință, o conferință în fața alor 700 studenți universitari negri dela univ. Harvard din Washington. Cuvântarea „șefului“ a fost o cascadă de întunecate otrăvuri. Frânturi din ea: „Dacă există un Dumnezeu, apoi acela e alb. Nu vă încredeți în el! Încredeți-vă în voi înși-vă! Rugăciunea nu plătește nimic... Rasa voastră a progresat mult cu ajutorul metodelor de educație și prin organizație; n'a câștigat însă nimic din rugăciune, ascultare de predici și credința în Dumnezeu. Dacă există un Suveran suprem, care cărmuiește totul, atunci acela a trebuit să știe de suferințele voastre. Dar nu și-a bătut capul cu voi. Atâta doar că s'a uitat cum au fost târși aici în robie strămoșii voștri din Africa... De câte ori a fost linsat ori ars un Negru, el a știut. De ajutat însă n'a ajutat niciodată“. — Drept că nici un student n'a aplaudat această imundă revărsare „științifică“ ritoricească, după cum notează gazeta „Afro-american“ din Baltimore. Atentatul însă a fost săvârșit fără grija curentului revoluționar anti-american trezit în sufletele ascultătorilor, și altfel porniți împotriva opresorilor albi de azi și de ieri.

Miopia intelectuală a lui C. Darrow, și a tovarășilor de funeșă apostolie este exasperantă. Nu-și trag pe seamă că încercând să răstoarne împărăția lui Dumnezeu, pun foc la clădirea socială care-l ocrotește și-l plătește gras pentru această muncă de călăi a conștiințelor și distrugători ai ordinii sociale.

Femele-doctori și opera mislonară. Misiunile catolice au fost lipsite până bine de curând de aportul femeilor-doctori. Mai nou a fost primit ca binevenit și acest ajutor. Inițiativa a pornit dela convertita engleză Doamna Dr. Lamont, care a înjghebat în 1920 asociația de doctorițe „Alma Redemptoris Mater“, și a pus-o la dispoziția operii misionare din India. Rezultatele sunt peste măsură de îmbucurătoare. Femeile mohamedane bolnave, cari încunjură asistența medicală bărbătească, se lasă bucuroși să fie tratate de doctori-femei. Membrele acestei asociații, dintre cari unele se leagă pe-un anumit timp, altele pe viață, desfășură deja activitate remarcabilă și în China, Mesopotamia și Africa. Doamna Dr. Dengel, luând pildă dela dna Lamont, a întemeiat și ea la 1925, în Washington, o „Societate a femeilor-doctori misionare catolice“. Societatea e pusă sub patronajul Preacuratei. După un an de școală religioasă și de pregătire tehnică misionară, membrele se obligă să steie în slujba asociației trei ani. S'a format și o a treia atare asociație în Renfrew-Saint-Glasgow din Scoția, cu numirea de „Institutum Deiparae“. Membrele acesteia, în deosebire de celelalte, duc viață de comunitate religioasă în toată legea, după regula sf. Ignățiu. Instrucția de specialitate medicală-misionară și-o capătă în Würzburg. — Femeii creștine i-se deschide un nou și vast teren de binecuvântată activitate, în conformitate cu pornirile și puterile ei. Și credem tare că acest teren nu va rămânea fără destui muncitori. Inima altruistă a femeii e garanță îndeajuns.

Știri mărunte

„Rerum novarum“ filmat. Providențiala enciclopedică a lui Leo XIII, grație sugestiilor căreia s'au făcut atâtea îmbunătățiri în ce privește lumea muncitorească, e pe cale de a fi filmată. La Utrecht se lucrează de zor în vederea terminării acestei opere. De notat că sunt angajați numai muncitori și artiști șomeri. — Noua piesă cinematografică, sigur, va face încunjurul lumii dovedind încă odată că nime n'a iubit mai fără fățerie pe săraci și desmoșteniți ca mireasa Domnului și străjerii adevărului și dreptății: Papii dela Roma.

Tineret într'adevăr de mare nădejde. Polonia catolică se poate mândri cu studențimea sa universitară. Idealul creștin, în slujba căruia stă cu trup cu suflet floarea tineretului său, îi este cheazășie îndestul. Vorbiască faptele: După exercițiile spirituale ținute în acest an în biserica Sf. Ana din Varșovia anume pentru universitari, s'au cuminecat mai bine de 6000 (șase mii) studenți cu prilejul sf. liturghii de încheiere a deprinderilor sufletești. Afluența fiind foarte mare, peste puține zile se va începe o nouă serie de exerciții spirituale, tot pentru studențimea din numita capitală. De notat că numărul studenților înscriși în cele 5000 cercuri ale Acțiunii catolice polone dă pe țară un total de 185'000 de inși. Tot elemente serioase, mărturisitori practicanți ai crezului catolic. — Strălucită pildă și pentru tineretul nostru!

A murit P. H. Grisar S. I. La vârsta de 87 de ani, acest ilustru fiu al sf. Ignățiu de Loyola trece în lumea veșniciei odihne, unde îl precedaseră tovarășii săi de bogată și conștiințioasă muncă pe arenele istoriei: Duchesne și Ludwig von Pastor. S'a născut în Koblenz la 1845. A studiat în orașul natal, Münster și la Innsbruck. Aci intră la jezuți. Mai studiază și la Roma. Săborul Vatican II află în Cetatea Eternă. La 1871 e profesor de istorie la facultatea teologică din Innsbruck. Serie mult la Zeitschrift für Katholische Theologie, Civiltà Cattolica, și Stimmen der Zeit. De numele lui se leagă o serie de opere monumentale: *Analecta Romana*; *Papii evului mediu*; *Pontificatul sf. Gregoriu cel Mare*; *Luther* (operă ce a provocat consternație în lumea protestantă) și vastele studii complementare ce i-au urmat: *Lutherstudien*; *Luther zu Worms* și *Luthers Kampfbilder*. Asupra lui Luther mai are și o lucrare mai redusă: *Viața și opera lui M. Luther*. Cea din urmă tipăritură a păr. Grisar e drăguța broșură mariană: *Marienblüten* din 1931, scrisă pe patul suferințelor. — Pomenirea lui cu laudă!

Locale. Dumineca viitoare, a treia din Paresimi, va predica în catedrală păr. *Nicolae Pop*, dir. Școlii Normale de băeți.

— Azi e săptămâna, seara, *Corul Catedralei* de sub conducerea păr. C. Cherebețiu a dat un foarte reușit *Concert*, surprinzând plăcut cu exactitatea și frumseța prestațiilor sale. Reliefăm din programul foarte bogat compoziția păr. Cherebețiu (Ps. 1) și pe Tsairowsky, Chopin, Vidu, Kiriac, I. Mureșianu etc. — Publicul, numeros de altfel, putea fi și mai numeros. Căci repetăm, concertul acesta a fost una din cele mai plăcute surprize corale-muzicale.

— „Astra culturală“ a despărțământului nostru a ținut Dumineca trecută a treia *conferință* din seria celor plănuite pentru primăvara acestui an. Conferențiarul, d. *Nicolae Drăganu*, prof. la Univ. clujană, tratând subiectul: *Studenții universitari români la universitățile și școlile superioare străine, din veac. XIV. până în veac. XIX, ne-a purtat, cu orientare de măestru în materie, prin vremuri vechi ce au văzut fi de-ai neamului nostru cercetând focarele de înaltă știință din Cracovia, Viena, Paris, Padua,*

Graz, Roma și Tyrnavia. — Numeroasa asistență ce a ascultat această savantă conferință a rămas îndatorată față de învățatul ce a adunat cu obositoare migală stropii de lumină pierduți în besna ce ne acoperă trecutul cu svâcnirile lui de sete după o viață cerebrală superioară.

— Tot atunci, d. m., și-a ținut și d. prof. Dr. Coriolan Suci, în cadrele Reuniunii meseriașilor și comercianților noștri din loc, conferința cu proiecțiuni luminoase despre »Epopoea lui Mihail-Viteazul«. — Figura de arhanghel al desrobirii naționale române a celui evocat a prilejuit clipe de sinceră și cucernică revizuire a conștiințelor ultragiutate de lărmălaia patriotarilor de circumstanță.

Convertire discretă. Fără mult sgomot, dar cu atât mai recules și concentrat asupra pasului îndeplinit, a trecut la s. Unire harnicul învățător din Vale, — filia parohiei Corneni, — d. Teodor Lazar. Neoconversul e originar din Jirolul Moldovei. Crezul bisericii noastre, văzut așa cum este nu cum îl prezintă, cu reacredintă ori din prostie, vrăjmașii lui, l-a câștigat de partea sa, pe lângă toate perspectivele de viitoare încolțiri din partea taberei părăsite. — De-ar avea și curajul d. Lazar toți câți au convingerile lui de acum, repede s'ar schimba fața lumii religioase din țara noastră!

Onorarii de autori în — Anglia. Nu de mult a murit renumitul romancier englez Edgar Wallace. Renumit pentru operele sale cu subiecte din lumea detectivilor, precum și pentru venitele ce-i aduceau aceste opere. După informațiile lui »Neue Freie Presse« acest autor a câștigat pe calea scrisului în ultimii 10 ani 1 milion de lire sterline. În legătură cu dânsul au fost notați și alții, tot din punctul de vedere al onorariilor de autori. Și s'a constatat că Bernard Shaw cu cele 35.000 lire sterline anual, e întrecut de Noel Arthur cu câte 50.000 lire sterline în ultimii patru ani, tot atâta având să încaseze ca tantieme, încă 10 ani. Galworthy, Michael Arlen, P. G. Woodhouse, Phillips-Appenheim și Warwick Deeping câștigă anual între 15 și 20.000 lire sterline (de 4—5 ori mai mult ca ministrul președinte al Angliei); Rudyard Kipling, H. G. Wells și James Barrie au parte an de an de circa 25.000 lire sterline tantieme. Lucrarea »Bittersweet« i-a adus lui Coward 250.000 lire sterline; Istoria universală i-a adus lui H. G. Wells 80.000 lire sterline. Tot atâta a însemnat și Ben-Hur pentru autorul său. — Ce departe sunt de aceștia salahorii condeiului dela noi. Chiar și cei ce fac literatură mondenă. Ca să nu mai vorbim de cei ce-și cheltuiesc nervii și se mai încarcă și de datorii scriind pentru luminarea și apărarea celor ce au neapărată lipsă de așa ceva. Chiar și împotriva indolenței lor.

Clopoțe la mezat. Nu de mult a sosit la Rotterdam un însemnat transport de clopoțe menite topitoarelor franceze. Cele mai multe poartă semnele barbariei bolșevice ce le-a pus la drum: largi spărturi, cari le fac improprii rostului lor de glasuri metalice a bisericilor creștine. Cel mai greu dintre clopoțe trage trei tone. Aproape toate sunt împodobite cu scene biblice și din viețile sfinților. Inscricțiunile de pe ele arată date mai vechi și mai noue: 1796, 1824, 1849, 1913 și altele. Greutatea totală a transportului acestuia, mișcător și în muțenia sa, face 40.000 Kg. — Până când va mai răbda Dumnezeu pe cei fărădelege să-și bată joc de cele sfinte și de podoaba casei sale?

† Păr. Vasile C. Gheșe, protop. on. după mai bine de 50 de ani de pastorație, s'a stâns, subit, la vârsta de 77 de ani, în ziua de 10 Martie c. la Crasna. — Odihnească în pace!

† Păr. Gavril Pop-Vetiș a trecut la cele veșnice în 16 Martie c. într'al 47-lea an al

vieții și 23 al preoției, lăsând după sine, pe neașteptate, o soție și trei orfani lipsiți. Regretăm în răposatul pierderea unui colaborator serios, cumpănit, și temeinic. Rândurile-i din fruntea Nr. 10 a foii noastre din acest an îi recomandă în chip special preocupările atenției Fraților întru Domnul. N'a bănuț că așternându-le pe hârtie își scrie propria rugăminte către marea familie preoțească. Și prea ar fi jalnic să fi sunat în pustiul glasul acesta semnificativ. — Adormitului faci-i Domnul parte cu dreptii!

Telefonul „Unirii“

D. București. Citim și noi în gazete și nu putem crede. E cu neputință ca Patriarhul fărăi românești să fi făcut declarațiile politice ciudate cari i-se atribuie. O descindere în arena politică, atât de bătaioasă ar fi cât se poate de primejdioasă, chiar dacă ar avea dreptate de partea sa. Dar mi-te, dacă se întâmplă să calci alături de drumul drept; cum ar fi în cazul concret. — De aceea, repetăm, credem că este la mijloc o intrigă sau o neînțelegere. Înainte de a-ne pronunța, deci, așteptăm desmățirea ori lămuririle cari se impun.

»Telegraful Român«. Sibiu. Nu puteți pricepe atitudinea Blajului față de d. Goga și Vă întrebați, cu sinceră naivitate: Să fie »diplomație« la mijloc? Recunoaștem și noi, că întrebarea e prea grea pentru doxa »Telegrafului«. Fiindcă la mijloc e mai mult decât diplomație: e un mister nedeslegat. Mila creștinească ne obligă să Vă ajutăm a ieși din grozava incurcătură. Ascultați, deci, taina: Urările și laudele pe cari le-a adus Mitropolitul Blajului, prin rostul protopopului nostru din Sibiu, poetului și luptătorului Goga, exprimă gândurile și sentimentele noastre ale tuturor. Fără să »căutați« cu prea multă trudă, puteți fi convinși de sinceritatea lor deplină. Ele nu datează de eri-alaltăeri, nici nu se schimbă cu vremea: rămân aceleași. Ați putut ceti, nu de mult, și în »Unirea« un mănunchiu de omagii, aduse cântărețului sărbătorit de întreg neamul românesc. — Telefonul din Nr. 12 al »Unirii«, (care nu este »oficiul mitropoliei blăjene«, precum bine știți!) nu are pretenția de-a fi judecata Blajului oficial. De altă parte el nu privește pe »poetul și luptătorul« Goga, ci simplaminte ultima lui acțiune politică. Aceasta ne pare și acum »mult sgomot pentru nimic«. Mai bine zis, nu ne mai pare nici atât: fiindcă a încetat și sgomotul. Ori, »Telegraful« îl mai aude?

B. Cluj. O mică perlă de gândire și artă literară marxistă aflați în »Societatea de mâine«, Nr. 2—3, pg. ultimă. Idei sublime, exprimate în formă desăvârșită. Titlul singur face cât o comoară: »Ignoranță clericală«. Fraze alese: »Clericalismul este urgisit de toată lumea... L-am șarjat și noi, în clipa când șarpele își scoate capul la drumul mare în forma unor cotidiane — expresie a eclesiocrației insurgente (sic!). În loc de discuție de nivel, »Unirea« din Blaj își permite o obraznică ieșire. (Alușie delicată la articolul nostru »Alarmă cu tălc«, din Nr. 6 ! N. R.)... Trimite săgeți democratismului! De necrezut! (Zău? N. R.)... Ignoranța șampionului clerical care abuzează de tiparul dela Blaj e desăvârșită. În plus veninul personal e o indecență. — Vă puteți imagina ceva mai »la nivel«, mai »decent«, mai adânc filosofic, mai eroic și mai frumos? De sigur nu. Ar fi păcat să-i stricăm efectul printr'o analiză nemarkxistă, deci ignorantă. Regretăm doar un singur lucru: creștin conștient nu va mai putea abona »Societatea de mâine«. Fiindcă ea sboară la înălțimi »democratice« neînțelese pentru un închinător al crucii. Păcat!

I. Budești. Confirmăm primirea abonamentului pe anul curent. Suma de 160 Lei am plătit-o »U. P.«

Oficiul parohial. Ciheni. Chităm primirea sumei de Lei 200, abonament de 1931.

Oficiul parohial. Bărbătenii de sus. Am primit 200 Lei abonament pe 1931.

Oficiul parohial Valea Vinului. Am primit abonamentul pe 1931.

Oficiul parohial Zălceni. Am primit abonamentul pe 1931.

P. Hotoan. Am primit abonamentul pe o jumătate de an.

P. Petroșeni. Am primit 200 Lei, abonament pe 1930.

România, Tribunalul Târnava-Mică

Copie

No. Pres. 842/1926.

EXTRAS

din registrul asociațiunilor recunoscute persoane juridice

No. Curent 23.

1. Titlul sau denumirea persoanei juridice: Societatea Meseriașilor și Comercianților români din Blaj va purta conform statutelor modificate în 23 Aprilie 1930 numele: Reuniunea Meseriașilor și Comercianților români din Blaj.

2. Obiectul și scopul: Scopul societății e promovarea intereselor intelectuale morale și materiale a Meseriașilor și Comercianților din Blaj.

Tipografia Seminarului Teologic gr.-cat. Blaj

3. Sediul și Sucursala Blaj.
4. Data constituirii, anul, luna, ziua, 1902 Septembrie 20.

5. Actul pe temeiul căruia s'a obținut personalitatea juridică: Statutele aprobate de către Ministerul de Interne reg. ungar în 20 Martie 1903 sub No. 35300/903/III—B.

Numele profesiunea, domiciliul și naționalitatea persoanelor ce compun organele de direcțiune și administrație.

Comitetul: 1. Dr. Coriolan Suci, președinte; 2. Augustin Gruția, v.-președinte; 3. Nicolae Comșa, secretar; 4. Mihail Stoița, casar; 5. Nicolae Baci, econom; 6. Adrian Nyerges, controlor; 7. Miron Roșu, bibliotecar.

Membrii în comitet: 1. Alimpu Aron, 2. Ioan Bărbat, 3. Nicolae Barna, 4. Ferdinand Kamf, 5. Eugen Moldovan, 6. Iustin Moldovan, 7. Ștefan Nyerges, 8. Rusu Traian, 9. Victor Sălăgean, 10. Vasile Suci, 11. Iosif Șiler, 12. Vasile Tulea.

Toți români și cetățeni români din comuna Blaj.

Avea imobilă ce posedă: O grădină în valoare de 10.000 Lei.

Avea mobilă în valoare de Lei 57.587 — bani.

Modificări ulterioare. Actul constitutiv și Statutele au fost modificate în 23 Aprilie 1920; în ce privește titlul persoanei juridice și membrii în comitetul Direcțiunii, modificarea aceasta s'a înregistrat în baza deciziei No. 842/13/1926 din 11 Decembrie 1931.

Dumbrăveni, la 28 Februarie 1932.

Președinte: ss. D. GHEORGHIU

Grefier: ss. GH. BUMBEA

Pentru conformitate

(L. S.) p. Grefier: ss. Indescifrabil.

Societatea Meseriașilor și
Comercianților români

Blaj

(60) 1—1

de pictorul bisericesc

Antoniou W. Zeiler
în BLAJ

execută

Iconostase

pictură internă murală în
mosaic, fresco și tempera

Prețuri convenabile

RECLAMA
este sufletul comerțului